

במדינה

(המשך מעמוד 4)

קת עמדות המפתח במנגנון המפלגה. בעי קר רצו הגושים לדעת מי יעמוד בראש ארבעת המוסדות:

- האכזרטיבה בת השעת החברים;
- הנהלת המפלגה בת 45 החברים;
- הסיעה בכנסת;
- התועד הפועל בן 250 החברים.

איש לא סיקפק בחיוניותם של אנשי לאחדות כמתחכמים. פחות מכל פיקפקו בכך הסייעת בכנסת, סגן יו"ר האכזרטיבה, סגן יו"ר ההנהלה. עד שהופיע הכופר הגדול של המפלגה, ראש עיריית רמת-גן אברהם קריניצי. הוא כינס את ראשי גוש המרכז והגוש להבראה בחדר קטן, הודיע: אין צורך בשדכנים. והוא החל מחלק את התפקידים הנכספים: המפלגה יהיה ברנשטיין; יו"ר ההנהלה — ספיר; יו"ר האכזרטיבה — לבנון; ראש הסיעה בכנסת — רימאלט. כדי לפצות גם את השדכנים המיותרים הצייע רימאלט למסור את תפקיד יו"ר התועד הפועל לעזרא איי כילוב. בצורה זו באו כל הצדדים על סיפוי קם, ובראש וראשונה אלה שתבעו את הדחתו של סרלין, אשר הושאר ללא תפקיד חשוב במנגנון המפלגה.

ליל הסכנינים הארוכות. לא היתה זו פעולת-עונשין על הכשלון בבחירות — כי בראש המפלגה עמדו אז גם עסקנים נוספים לא רק סרלין. צירים הצדיקו את שאיפת-הנאם שלהם בכך שסרלין הוא האשם בהרחקתם של שושנה פריסין וישראל רוקה המנוה, בהכללת משה נסים ברשימה לכנסת, בהכרזה כי "אין הבדל בינינו לבין מפא"י", בניהול המשאומתן הבלתי-מוצלח עם חרות. אך מתחת לכל הסיבות העקרוניות הללו ביצבצה שינאה חריפה אל סרלין האיש. כי סרלין (54) הוא טיפוס מושלם של בוס פוליטי אמריקאי: שאפתן, בלתי-מתחשב ב"רגשות, קר-מוח עד כדי חוסר-רגישות. עס

בין שליחי ישראל נפוצה הבדיחה הבאה: מנסים להסביר לכושי מה זה יהודי. "היהודי דים הם סוכריים", טוען המסביר. "הם רודפי בצע. הם רמאים. הם עושקים את העמים." באותו רגע מתפשט חיוך של הבנה על פני הכושי: "אה, אחת תתכן לסורי! למה לא אמרת זאת תיכף?"

ברחבי אפריקה הכושית, היחס העממי לערבים הוא כמו יחסם של בני-ארופה ליהודים. כי במשך מאות בשנים נודעו הערבים כסוחרים, כעושים, כמלווים-בריבית וכסוחר-חריעבדים. באזורים מסוימים, כמו בסודאן הדרומית, עוד מעורר השם ערבי מורא וסי לידה, וזכר מימי צייד-העבדים. וכמעט בכל רחבי היבשת קיימת פזורה ערבית — בעיקר סורית ולבנונית — החולשת על חיי המיסחר במקום.

יתר על כן, הלאומיות הכושית החדשה היא קנאית מאוד, ויש לה שאיפות מרהיבות-לכת. אנשים כמו קחאמה אנקרומה בגאנה, סקו טורה בגינאה, תום אמבויה בקניה, חולמים על איחוד כושי רבתי, וכל אחד מהם רואה את עצמו כמנהיג היבשת. איש מהם אינו מוכן לכך שקאהיר תהפך לבירת אפריקה; וכי גמאל עבד אלינאזר יהיה קיסר כל-אפריקה. כולם קראו את ספרו של נשיא ר"ע, הפילוסופיה של המהפכה, בו מסתמנת שאיפה כואת בבירור.

החדירה הישראלית השקטה ניצלה מומני טים אלה והגיעה להישגים מסוימים בשטח הכלכלי. אולם השבוע הזהיר דויד הכהן: ישראל לא תיבנה מהסתה אנטי-ערבית. ה"ה המצטיין באינטואציה רבה לתחושת עמי אפריקאית, צדק בכך. כי לאומן כושי, המתנגד להשתלטות הערבים החומים, יתנגד שבעתים להשתלטות האיש הלבן. וכי ישראל שולט משרט שצבוע לכן בולט כיום לעין — אצלו אם מופיעים פה ושם דיפלומאטים מבני עדות המזרח, כמו השג"ר יריר החדש בליבריה, ירוחם ("הגיניגני") כהן.

★ ★ ★

אתגר ומענה

עם כל החשדות ההרדניים, וקוקים העולם הכושי והעולם הערבי זה לזה. אין ספק כי בזירה הבינלאומית יהיה ברוב המקרים חזית אחידה, יחד עם מדינות דרום-אסיה ודרום-אמריקה.

תוצאות העיירה אדיס-אביבה מוכיחות זאת. הערבים רצו בהחלטה אנטי-ישראלית. הכושים רצו בפעולות אנטי-דרום-אפריקאיות. שני הצדדים החליטו לשתף פעולה — נגד ישראל ונגד הדרום-אפריקה. זוהי משרה טבעית והיא סימן לבאות. יתכן כי בעוד שנה יהיו בא"ם למעלה מ-20 נציגים כושיים, ו-11 נציגים ערביים. יחד עם קולות אסיה הדרומית ואמריקה הלאטינית המתעוררת, יהיה זה הרוב בע"צרת. גוש זה יהיה מאיחד בשאיפה לנייטראליות. הוא ינהל את מלחמת-המעמדות של המדינות העניות מול המדינות המפותחות. הזכרונות האנטי-קולוניאליים המשותפים ילכדו את שורותיו.

מה יהיה אז מעמדה של ישראל — מדינה השייכת לגוש המערבי, אך אשר הגוש המערבי אינו מוכן להושיט לה תמיכה מלאה בכל הנסיבות?

יש חשיבות חיונית לנסיגונה של ישראל לרכוש ידידים ולהצלחת בתברה האפריקאית. עד כה הצטמצם נסיון זה בתחום הכלכלי, ניצל את הצרכים הנואשים של העמים החדשים, המוכנים לקבל סעד מכל מקום. אולם ככל שיתגבש המערך הפוליטי של אפריקה (בו יתכנו עוד שני גושים גדולים, תוך איחוד מדינות והתפצלות מדינות), וככל שיגדל הבטחון העצמי של המדינות החדשות, כן תהיה חזירה כלכלית זו קשה יותר. במאבק בין עובדות כלכליות לבין עובדות מדיניות, יצפחו תמיד העובדות המדיניות.

אין יכולה ישראל להתכונן לשלב זה? מה יהיה המענה שלה לאתגר האפריקאי? אנשי הצמרת הישראלית, המדברים גדולות על "איגוף העולם הערבי והתבססותו ב"עורף האפריקאי שלו", יוצרים אשליה מסוימת וחסרת-שחר, ככל האשליה שיצרו ב"עבר. אם תהיה ברירה פשוטה בין ישראל לערבים, יתחרו כל מדינות אפריקה, במוקדס או במאוחר — בערבים.

מדינות ישראל נבונה תשדל למנוע ברירה זו. היא תשדל להפוך את מנהיגי אפריקה החדשה למתחכים בין ישראל לע"ר. בים. היא תצטרך לגבש עמדה ניטראלית, אנטי-קולוניאלית ברורה. היא תנסה לרתום למאמץ זה מוסלמים ישראלים, אחרי שינוי ערכים מתאים בישראל. היא תשלב את ה"חדירה הכלכלית השקטה עם גישה מדינית מרחיקת-ראות. האתגר האפריקאי רק התחיל. יהיה זה אתגר מכריע.

הזיכרון כפי שהופיע בגירוזלם פוסט. על במת הנשיאות נראים: סגנית מזכיר הכינסת קלארה ארן, מזכיר הכנסת משה רוזני, סגן מזכיר הכנסת אשר צידון, סגן מזכיר הכנסת חיים ליאור (אשר רק חלק העליון של ראשו מופיע מאחורי כיסאו של יו"ר הכנסת), קדיש לוו הנואם בעמידה, קצין הכנסת סגן-אלוף יונה חצור (לובש מדים, גבו אל המצלמה), ח"כ אהרון יעקב גרינברג ושוב פעם חיים ליאור, האחרון מצד שמאל.

קנים רבים, שלא יכלו להסתגל לקצב שהוא הכתיב ולשיטותיו הפוליטיות, ראו בו מנהיג יהיר ופוגעני. הם הריחו כי הגיעה שעתם לנקום ולשלים.

הכנסת שינאה ומיבשות

סגן יושב-ראש הכנסת, אריה בן-אליעזר, דיפדף בגירוזלם פוסט של ערב שבת, לפני כחודש. מבטו התעקב על צילום גדול, ש"נשא את כותרת המדור "השבוע בישראל". היתה זו תמונה של ישיבת הפתיחה החגיגית של מושב הקיץ של הכנסת. מתחת לצילום כתב העתון: "פתיחת הכנסת, אחרי פגרת יום העצמאות וחג ה"פסח, צויינה בישיבה החגיגית לכבוד אבי הציונות הפוליטית, תיאודור הרצל, שחגיגות מאה השנה להולדתו נערכות השנה". בן-אליעזר זכר היטב את המעמד, בו השתתף בעצמו. מתוך סקרנות חיפש את עצמו צילום. הוא חיפש לשוא. בפניה השמאלית של במת הנשיאות, שם ישב בן-אליעזר בשעת צילום התמונה, נראה דמות אחרת לגמרי.

הצילום לא היה אמנם חד, אך אפשר היה להבחין בבירור כי האיש העומד בפניה השמאלית של במת הנשיאות, במקום שבו ישב בן-אליעזר בעת הצילום, הוא חיים ליאור, סגן מזכיר הכנסת. עובדה מעניינת עוד יותר: אותו ליאור נראה לא רק ב"פניה השמאלית של הבמה, אלא גם מוסתר למחצה מאחורי שולחנו של יו"ר הכנסת, קדיש לוו.

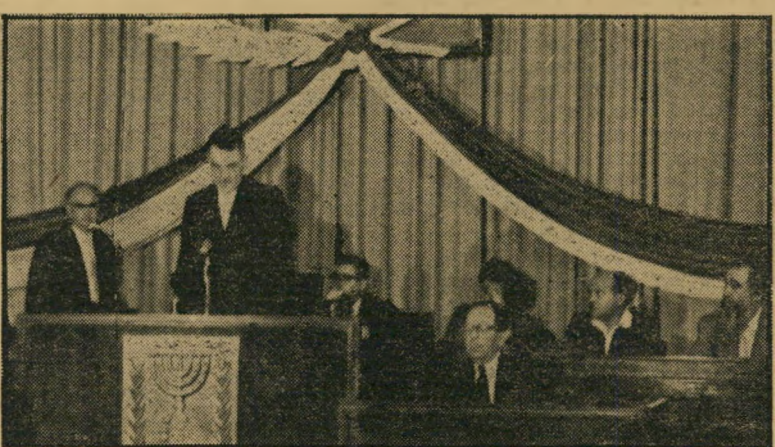
כיצד יכול אדם אחר להיות בעת ובעונה אחת בשני מקומות על גבי צילום אחד? **שקש טעויות טפשיות.** היתה זו חידה צילומית מרתקת, שפתרונה לא היה קשה במיוחד: עורכי גירוזלם פוסט התכו מתוך הצילום המקורי את בן-אליעזר, הר"כיו במקומו תמונה של ליאור, אותה גזרו מתוך צילום אחר של אותו מעמד. הם הדביקו את שני הצילומים כך, שמבט שטחי ייראו כאילו הם צילום אחד. תוך כדי כך, הם עשו שלוש טעויות, אשר גם עורך של עתון חובבים אינו מרשה לעצמו לעשותן:

- חברי הכנסת ואורחיה באותה ישיבה זוכרים היטב כי בן-אליעזר הוא יושב משמאל ליו"ר, לא ליאור.

- שובל הדגל הלאומי, המתמשך מתמונת הרצל, יורד בקשת ארוכה אחת. אחרי (המשך בעמוד 10)

מקור אי מראה את האנשים השובים על במת הנשיאות. כל הפרטים זהים עם התמונה הגדולה משמאל, מלבד אחד: האיש הקיצוני משמאל הוא סגן יו"ר הכנסת אריה בן-אליעזר. כך זוכרים את המעמד כל אלה שהשתפו בו. יש לשים לב כי שובל הדגל (ראה תמונה משמאל) מסתיים לפני הגיעו אל מקום מושבו של בן-אליעזר.

מקור ב' מראה את אותה הסצנה, בהבדל של כמה דקות. ליאור נראה עומד קדי צוני משמאל, בדרכו אל מושבו, מאחורי לוו. הוא נחתך מתמונה זו, הודבק על בן-אליעזר בתמונה הקטנה שלמעלה, והתוצאה הסופית: התמונה הגדולה משמאל.